

**ADVOKATSKA KOMORA
JUGOSLAVIJE**

**K O D E K S
PROFESIONALNE
ETIKE
ADVOKATA**

BEOGRAD, 1999.

Na osnovu člana 61. Zakona o advokaturi ("Službeni list SRJ" br. 24/98)
Osnivačka skupština Advokatske komore Jugoslavije na sednici održanoj 16. januara
1999, donosi

K O D E K S PROFESIONALNE ETIKE ADVOKATA

A. UVODNA PRAVILA

I. Pravila o Kodeksu

1. Kodeks profesionalne etike advokata (u daljem tekstu: Kodeks) skup je pravila o dužnostima i pravima advokata, zasnovanih na posebnoj vrsti i visokom stepenu njihove profesionalne i moralne odgovornosti.

2. Kodeks se odnosi na advokate i, na odgovarajući način, na advokatske pripravnike upisane u imenike advokata i imenike advokatskih pripravika svih advokatskih komora na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije .

3. Pre nego što otpočne advokatsku delatnost advokat je dužan da se upozna sa sadržajem Kodeksa i statuta advokatske komore (u daljem tekstu: Statut).

4. Nepoznavanje Statuta i Kodeksa ne opravdava.

5. Kada advokatsku delatnost obavlja u inostranstvu advokat treba da uvažava i međunarodna načela etike i načela etike i staleškog prava advokata zemlje u kojoj deluje .

6. Advokatska komora nadzire poštovanje Kodeksa , propisuje da li povreda Kodeksa ima za posledicu disciplinsku odgovornost advokata i utvrđuje i sankcioniše takvu odgovornost.

7. Ukoliko za određeni slučaj ne postoji pravilo sa direktnim značenjem, Kodeks treba tumačiti slučaj se analogijom, ili po cilju i smislu njegovih općih pravila .

II. Značenje izraza

8. U smislu ovog kodeksa, ako druga~ije nije odre|eno:

1. izraz “zastupanje” ozna~ava celokupnu advokatsku delatnost, uklju~uju}i, osim zastupanja, odbranu i ostale oblike pravne pomo}i u ostvarivanju i za{titi sloboda, prava i drugih interesa gra|ana i pravnih lica;

2. izraz “advokat”, osim svakog advokata ponaosob, ozna~ava i sve advokate koji pripadaju ili su pripadali istoj zajedni~koj advokatskoj kancelariji;

3. izraz “zajedni~ka advokatska kancelarija” ozna~ava sve oblike udru`enog, orta~kog i drugog zajedni~kog rada advokata u istoj kancelariji;

4. izraz “klijent” ozna~ava lice koga advokat zastupa;

5. izraz “stranka” ozna~ava lice koje se obratilo advokatu sve dok se ovaj jo{ nije prihvatio zastupanja, kao i svakog drugog u~esnika postupka;

6. izraz “suprotna stranka” ozna~ava lice ~iji je interes, u odre|enom postupku, suprotan interesu klijenta;

7. izraz “kolega” ozna~ava drugog advokata .

B. OP[TA PRAVILA

I. Osnovni profesionalne etike i odgovornosti

9. Poseban sadr`aj profesionalne etike i visoki stepen profesionalne odgovornosti advokata zasnovani su na pretpostavkama:

1. da je advokatura slobodna profesija i zanimanje u okviru javnog poretka;

2. da je advokat poseban ~inilac pravosu|a i zastupnik i savetodavac u svim pravnim stvarima;

3. da advokat ostvaruje i {titi interese klijenta, ali i slu`i interesima pravde i da je obavezan da svojim profesionalnim i drugim javnim delovanjem i li~nim primerom doprinosi vladavini prava i dru{tvu zasnovanom na po{tovanju zakona ;

4. da advokat , po pravilu , deluje u domenu ugro`enih sloboda i prava i nepoznavanja propisa lica koja su mu se obratila za pomo} ;

5. da nezavisno, stru~no , savesno i samostalno obavljanje advokatskog poziva predstavlja jednu od osnovnih garancija u ostvarivanju, za{titi i unapre|enju ljudskih prava i sloboda ;

6. da od na~ina rada i pona{anja svakog advokata ponaosob zavisi zna~aj i ugled advokature u celini .

10. Advokat u svakom trenutku treba da bude svestan svoje odgovornosti i da sa njom uskladi svoje postupke , posebno kada se opredeljuje izme|u sukobljenih vrednosti i interesa .

11. Advokat je odgovoran za savete koje je dao i za mere koje je preduzeo ili propustio da preduzme.

II. Nezavisnost i samostalnost

12. Advokat je du`an da ~uva nezavisnost advokatske profesije i da u svom profesionalnom radu i odlu~ivanju postupa slobodno, samostalno i u saglasnosti sa vlastitim uverenjima, ne podle`u}i pritiscima, pretnjama, uticajima i uplitanju, ma sa ~ije strane dolazili, i ne povode}i se za drugim interesima i autoritetima, osim interesa klijenta i autoriteta pravne nauke, ustava , zakona, Statuta i ovog kodeksa .

13. Advokat ne sme da prihvati poslove i zvanja koja bi ga stavili u podre|en polo`aj, doveli do nekriti~kog izvr{avanja tu|ih naloga, ili njegov rad uslovljavali takvom vrstom obaveza ili pogodnosti koje bi ugrozile njegovu nezavisnost i samostalnost .

14. Izuzeci od na~ela nezavisnosti i samostalnosti, koji ne ukidaju njihovu su{tinu, dopu{teni su samo u meri neophodnoj za rad zajedni~ke advokatske kancelarije .

III. Stru~nost

15. Advokat je du`an da u radu postupa stru~no, sa znanjem za koje je kvalifikovan .

16. Advokat stalno treba da prati propise, pravnu praksu i stru~nu literaturu i da obnavlja, usavr{ava i pro{iruje svoje pravno i op{te obrazovanje .

IV. Savesnost

17. Advokat je du`an da svoju profesiju obavlja savesno, bri`ljivo, odlu~no, blagovremeno, sa iskreno{}u prema klijentu, uz punu posve}enost slu~aju koji mu je poveren i uz upotrebu svih svojih znanja i sposobnosti i svih pravno dopu{tenih i opravdanih sredstava.

18. U obavljanju advokatske profesije ne treba da dolaze do izra`aja politi~ka, verska i druga ube|enja advokata, niti njegova strana~ka pripadnost.

19. Poslove za ~ije obavljanje su ovla{}eni samo advokati, advokat ne sme da prenosi na lice koje nije advokat.

V. Profesionalni ugled

20. Pri obavljanju advokatske profesije, u drugim javnim aktivnostima i u privatnom `ivotu, kada je ovaj dostupan uvidu i oceni javnosti, advokat je du`an da ~uva ugled advokature i vlastiti ugled i da nastoji da doprinosi op{toj i pravni~koj kulturi .

21. Smatra}e se da advokat i lice koje `eli da postane advokat nisu dostojni poverenja za obavljanje advokatske profesije, ukoliko javno naru{avaju ili su naru{avali ugled advokature .

22. Advokat, samostalno ili u okviru advokatske komore i drugih stru~nih organizacija i udru`enja pravnika, treba da ukazuje na zna~aj pravnog obrazovanja, ustavnosti, zakonitosti, nezavisne advokature i nezavisnog sudstva, na zna~aj i ulogu advokature u ostvarenju i za{titi ovih vrednosti i na pojave njihovog naru{avanja .

23. Advokat treba da se, u skladu sa svojim mogu}nostima, uklju~i u rasprave o zakonima i drugim propisima koji su u pripremi ili su stupili na snagu i da, u opravdanim slu~ajevima, predla`e njihova pobolj{anja i osporava njihovu ustavnosti i zakonitost .

24. Advokat, u na~elu, treba da se zala`e da poslovi profesionalnog pru`anja pravne pomo}i budu povereni samo advokatima .

25. Advokat ne sme da ulazi u bilo kakve poslovne veze sa nadriparima .

26. Svaki slu~aj nadriparstva, u koji se li~no uverio ili o kome raspola`e verodostojnim dokazima, advokat je du`an da prijavi advokatskoj komori .

27. Smatra}e se da advokat i lice koje `eli da postane advokat nisu dostojni poverenja za obavljanje advokatske profesije, ukoliko se zala`u ili su se zalagali protiv osnovnih na~ela i interesa advokature .

VII. Dopu{tenost sredstava

28. Advokat sme da koristi samo dopu{tena i ~asna sredstva.

29. Advokat ne sme da sudeluje ili poma`e u nedozvoljenom pribavljanju prava.

30. Advokat ne sme da sudeluje ili poma`e u nedozvoljenom pribavljanju dokaza, niti sme da se poziva na dokaze za koje zna da su neistiniti.

31. Interes i nalog klijenta nisu opravdanje za kr{enje zakona, Statuta i Kodeksa .

32. Advokat ne sme potajno da snima bilo ~ije izjave, razgovore ili aktivnosti.

33. Kada su mu stavljeni na raspolaganje potajno sa~injeni snimci ili drugi zapisi advokat ne sme da ih upotrebi kao dokazno sredstvo bez pribavljenog pristanka lica na koje se odnose, osim izuzetno, ako drugim dokazima ne raspola`e, a povreda prava koju bi time u~inio manja je od {tete koja bi izvesno ili sa velikom verovatno}om, da takav materijal nije upotrebljen, pogodila va`ne, opravdane i na zakonu zasnovane interese njegovog klijenta.

34. Advokat treba da se uzdr`i od razgovora o predmetu sa osobama koje su predlo`ene ili za koje zna da mogu biti predlo`ene za svedoke, a ukoliko do takvog razgovora ipak do|e, advokat ne sme na bilo koji na~in da uti~e, pa ~ak ni da ostavlja utisak da `eli da uti~e, na znanje, savest i volju svedoka, da kod ovoga izaziva strah, naklonost ili odbojnost prema u~esnicima u postupku i da pobu|uje bilo kakav drugi interes osim interesa prava i du`nosti da se govori istina .

35. Ukoliko ima javno ovla{}enje za overu izjava advokat ne sme da overava izjave svedoka u predmetu u kome zastupa .

VIII. Zabrana reklamiranja

36. Advokata treba da preporu~uju samo znanje koje je pokazao, uspeh koji je ostvario i ugled i poverenje koje je stekao svojim radom i pona{anjem.

37. Advokat ne sme da nudi svoje usluge niti da sti~e klijente na ne~astan ili nedopu{ten na~in.

38. Smatra}e se da advokat nudi svoje usluge i sti~e klijente na ne~astan ili nedopu{ten na~in, naro~ito kada :

1. isti~e, deli ili u javnim glasilima i drugim publikacijama objavljuje reklame i ponude kojima preporu~uje svoje usluge i svoju kancelariju, kada dozvoljava da takve preporuke budu unete u reklame, ponude, oglase i drugi {tampani materijal drugih pravnih ili fizi~kih lica, ili kada u istu svrhu koristi delatnost koju, u skladu sa Kodeksom, mo`e da obavlja uz advokatsku profesiju;

2. organizuje ili koristi usluge posrednika i agenata kojima obe}ava ili daje nagradu, za uzvrat im obe}ava ili ~ini druge usluge i pogodnosti, ili sa njima dogovara deobu nagrade za svoj rad, ili iskori{}ava njihov zavisan polo`aj, a naro~ito kada u tu svrhu iskori{}ava pritvorenike i lica na izdr`avanju kazne;

3. sa osobama zaposlenim u sudu, tu`ila{tvu, policiji, zatvoru ili drugim organima vlasti unapred dogovara upu}ivanje nepoznatih ili u zavisnom polo`aju zate~enih stranaka ;

4. obe}ava uspeh, daje nerealne procene ili dovodi klijenta u zabludu u pogledu pravne prirode predmeta i normiranih ili stvarnih posledica koje mu prete u predmetu zbog koga se obratio advokatu;

5. obe}ava ili nagove{tava kori{}enje veza i sopstvenih ili tu|ih neprofesionalnih uticaja, kao i uticaja koje mo`e da ostvari zahvaljuju}i svom prethodnom zaposlenju, ili prethodnom ili postoje}em politi~kom, dru{tvenom ili poslovnom anga`manu;

6. posti~e ili ne osporava uverenje klijenta u efikasnost korupcije i predla`e ili nagove{tava sopstveno posredovanje u tome;

7. generalno, ili mimo uslova predvi|enih Kodeksom, nudi jeftinije ili besplatno zastupanje;

8. daje drugome svoje posetnice i blanko punomo}i radi dalje raspodele tre}im unapred neodre|enim licima;

9. omalova`ava druge advokata;
10. stupa u kontakt sa klijentima drugih advokata i navodi ih da njemu daju punomo}, ili preuzima klijente drugih advokata na na~in suprotan Kodeksu;
11. obele`ava kancelariju, njen {tampani materijal i druge oznake (tabla, pe~at, memorandum, posetnice i sl.) na napadan i neodmeren na~in, suprotno Kodeksu i Statutu;
12. javno ozna~ava rad u dane odmora i praznika ili van uobi~ajenog radnog vremena;
13. bez opravdanog razloga prima klijente van kancelarije, ili , kada su razlozi opravdani, na neprikladnim mestima;
14. daje pravne savete u javnim glasilima, na javnim skupovima, ili izvan kancelarije pred nepoznatim osobama;
15. dopu{ta da bude uvr{ten u imenike, adresare, kataloge, vodi~e i sli~ne priru~nike kao izabrani advokat ili u okviru grupe izabranih advokata, ili potpoma`e {tampanje i rasturanje ovakvih materijala, izuzev onih koji isklju~ivo slu`e kao informacija u me|unarodnom pravnom prometu;
16. prima za honorarne saradnike sudije , tu`ioce i njihove zamenike, islednike i operativne radnike u policiji, kao i rukovodioce slu`bi u sudu, tu`ila{tvu i organima uprave, ili ova lica, bilo da su u istom zvanju ili im je to zvanje prestalo, vodi sa sobom na rasprave sa svrhom da izazove utisak va`nosti i mo}i ;
17. nepozvan se obra}a javnim glasilima, sa o~eglednom svrhom da preporu~i svoju pravni~ku ume{nost i stru~nost;
18. javno, na senzacionalisti~ki ili samohvalisav na~in predstavlja svoje predmete, sposobnosti, zamisli i poduhvate ;
19. organizuje redovne konferencije za {tampu, ili konferencije za {tampu saziva ili koristi da bi popularisao svoje uspehe;
20. sara|uje sa nadripisarima;
21. u postupku pred sudom i drugim organima i organizacijama pred kojima zastupa, izaziva incident sa ciljem da stvori utisak o prilje`nosti i na taj na~in zadovolji klijenta ili pridobije nove klijente .

39. Novinaru koji `eli da pi`e o slu~aju njegovog klijenta advokat treba da skrene pa`nju na zabranu reklamiranja, a ukoliko novinar ipak objavi napis koji sadr`i reklamu, po`eljno je da se advokat od takvog napisa ogradi na odmeren i prikladan na~in .

IX . Istupanje u javnosti i stru~ni rad

40. Prilikom objavljivanja stru~nih radova iz oblasti dru{tvenih nauka, u nau~noj i pedago{koj delatnosti, na stru~nim savetovanjima i skupovima pravnika, kao i prilikom obra}anja javnosti u cilju ukazivanja na kr{enje ljudskih sloboda i prava i na pojave odstupanja od ustavnosti i zakonitosti , advokat mo`e , uz svoje ime, da isti~e i advokatsko zvanje .

41. Advokat ne sme da koristi stru~ne skupove i svoju nau~nu, pedago{ku i publicisti~ku delatnost da bi agitovao za svog klijenta i podsticao nedozvoljene pritiske u predmetu ~iji je postupak u toku, osim ako se radi o stru~noj obradi kona~no re{enih procesnopравnih problema i ukoliko to ~ini bez navo|enja imena stranaka i sopstvene povezanosti sa predmetom .

42. U izjavama za javnost i u napisima u kojima se predstavlja svojim advokatskim zvanjem, advokat treba da vodi ra~una o zabrani reklamiranja i o zna~aju i ugledu sve profesije .

X. Nespojivi poslovi

43. Advokat je du`an da svoju profesiju obavlja stvarno i stalno.

44. Advokat ne sme ni posredno ni neposredno da se bavi poslovima koji bi ugrozili njegovu nezavisnost i na{kodili zna~aju i ugledu advokatske profesije .

45. Advokat je du`an da izbegava poslove koji bi njegovom advokatskom radu mogli da daju komercijalni karakter .

46. Nespojivo je sa advokatskom profesijom istovremeno bavljenje bilo kojom drugom delatno{u, izuzev u oblasti nauke, knji`evnosti, umetnosti, publicistike, pedagogije, prevodila{tva i sporta .

47. Smatra}e se da advokat kr{i zabranu bavljenja poslovima nespojivim sa advokatskom profesijom ako sme{taj, naziv i druga vidna obele`ja njegove kancelarije i sme{taj, naziv i druga vidna obele`ja poslovnih prostorija lica koje se bave drugom, sa advokaturom nespojivom delatno{u, osnovano upu}uju na zaklju~ak da se rad obavlja zajedni~ki, ili da rad tog drugog lica obavlja, nadzire, usmerava ili organizuje sam advokat.

48. Bavljenje advokata dozvoljenim delatnostima podrazumeva i pravo da u~estvuje u upravljanju ili rukovo|enju odgovaraju}im strukovnim udru`enjima i dru{tvima .

49. Za vreme obavljanja poslova na rukovode}em polo`aju u organima vlasti, drugim dr`avnim organima, javnim slu`bama i preduze}ima, ukoliko se ne odlu~i za brisanje iz imenika advokata, advokat je du`an da zatra`i od advokatske komore mirovanje advokatskih prava i du`nosti, a uz svoje ime ne sme da isti~e zvanje "advokat " .

50. Rukovode}i polo`aj advokata u politi~koj stranci nije spojiv sa njegovim istovremenim rukovode}im polo`ajem u advokatskoj komori .

51. U advokatskoj kancelariji ne mo`e se obavljati druga delatnost, osim advokatske, niti advokat mo`e radi sticanja prihoda, osim kao prevodilac, da pru`a

druge usluge kao što su kancelarijske usluge, prepisi, umnožavanje, snimanja, telefaks i kompjuterske komunikacije ili kompjuterske informacije i obrada podataka .

52. Nije u suprotnosti sa Kodeksom ako je advokat član, rukovodilac ili član rukovodećeg tima u ekspertskim, radnim i drugim stručnim telima vladinog ili nevladinog karaktera, u humanitarnim organizacijama, nevladinim organizacijama, organizacijama za zaštitu ljudskih prava i sloboda, izdavačkim savetima, uređivačkim odborima i sličnim organizacijama, društvima i udruženjima.

V. POSEBNA PRAVILA

I. Advokat i klijent

a) Osnovno pravilo

53. Sloboda međusobnog izbora i međusobno poverenje između advokata i klijenta osnovne su pretpostavke za prihvatanje i trajanje i za uspešnu pripremu i organizaciju zastupanja.

b) Prihvatanje i odbijanje zastupanja

54. Advokat može da se prihvati zastupanja samo kada je to od njega zatraženo, ili kada mu je zastupanje dodeljeno odlukom nadležnog organa.

55. Advokat slobodno odlučuje da li će se prihvatiti zastupanja, osim u slučaju zakonskih zabrana i naloga, kao i zabrana i naloga predviđenih Kodeksom i Statutom.

56. Pri donošenju odluke o zastupanju advokat treba da vodi računa o potrebi da nezavisno i samostalno pružanje pravne pomoći, kakvo obezbeđuje advokatura, bude na raspolaganju svakome kome je potrebno i dostupno i da nastoji da, bez opravdanog razloga, pružanje takve pomoći ne odbije.

57. Na donošenju odluke o zastupanju ne smeju uticati razlike između strankama s obzirom na pol, rasu, nacionalnost, jezik, veru, politička i druga ubeđenja, poreklo, društveni položaj, političku i ekonomsku moć, imovno stanje i stranačku pripadnost.

58. Opravdanim razlogom za odbijanje zastupanja smatra se naročito:

1. ako je advokat preopterećen poslom;
2. ako je stranka nesposobna da plati nagradu i gotove izdatke;
3. ako stranka uslovljava plaćanje nagrade uspehom u sporu, ili zahteva obećanje uspeha;
4. ako advokat oceni da je obest osnovni motiv stranke, ili da stranka inače ima nehumane ili nemoralne pobude;
5. ako su zahtevi stranke očigledno suprotni njenim vlastitim interesima;

6. ako stranka već u prvim razgovorima ispoljava prema advokatu nepoverenje ili nepristojnost;

7. ako advokat oceni da su izgledi na uspeh neznatni ili malo verovatni.

59. U krivičnim predmetima ne smatraju se opravdanim razlozima za odbijanje odbrane: odlike ličnosti okrivljenog, vrsta krivičnog dela i zapređena kazna, način na koji se okrivljeni brani, ozbiljnost ili nepobitnost dokaza koji ga terete, osuda ili uznemirenje koje je krivično delo izazvalo u javnosti, ponašanje oštećenih ili mali izgledi na uspeh.

60. Advokat treba da odbije zastupanje:

1. ako ga je preporučila suprotna stranka ili njen punomoćnik, ili je sa suprotnom strankom ili njenim punomoćnikom u takvim porodičnim, ličnim ili poslovnim odnosima kakvi bi, po općtim merilima, mogli nepovoljno da utiču na nepristrasnost i doslednost u njegovom radu, izuzev ukoliko stranka, iako upoznata sa ovim pravilom, izričito zahteva zastupanje, a advokat je sam uveren da navedene okolnosti neće na njega nepovoljno uticati;

2. ako sa advokatom koji stranku već zastupa nije postigao dogovor o organizaciji i pravnim osnovama zastupanja;

3. ako je kao sudija, tužilac ili drugo službeno lice u organima vlasti postupao u predmetu u kome je ređavano o slučaju koji predstavlja prethodno pitanje za predmet u kome bi trebalo da zastupa;

4. ako je stranka za zastupanje u istom predmetu ovlastila i lice koje nije advokat, osim ako se radi o predmetu nestandardne vrste i licu koje je istaknuti stručnjak za takvu pravnu oblast.

61. Advokat je dužan da odbije zastupanje :

1. ako nema dovoljno znanja i iskustva u pravnoj oblasti u kojoj bi trebalo da zastupa;

2. ako je zahtev stranke očigledno suprotan pozitivnim propisima;

3. ako je uveren da stranka nema izgleda na uspeh ;

4. ako istovremeno u drugom predmetu zastupa suprotnu stranku;

5. ako je u istoj pravnoj stvari već savetovao suprotnu stranku ili je od nje primao informacije i naloge;

6. ako bi trebalo da zastupa u sporu povodom ugovora ili vansudskog poravnanja koje je sam sačinio, radi pobijanja testamenta koji je sastavio, ili protiv nosioca prava na imovini čiji jeste ili je bio staratelj;

7. ako bi trebalo da zastupa suparničara ili brani saokrivljenog čiji su interesi suprotni interesima klijenta koga u istom predmetu već zastupa ili brani;

8. ako bi zastupanje podrazumevalo upotrebu nečasnih ili nedozvoljenih sredstava, a u krivičnim predmetima i aktivnu ulogu u opravdavanju i dokazivanju istinitosti odbrane za koju advokat zna da je neistinita;

9. ako bi trebalo da zastupa protiv svog bivšeg klijenta , osim ako je iznenađena na koji je prestalo prethodno zastupanje i na koji se bivši klijent prema njemu tada i kasnije i ponašao očigledno da je između njih prestao odnos poverenja;

10. ako je zahtev ili interes stranke u suprotnosti sa interesima pravnog lica u kome advokat ima kakav polo`aj ili ga zastupa;

11. ako mu se za preuzimanje zastupanja obrati stranka koju jo{ uvek zastupa drugi advokat, ili stranka od koje prethodni advokat, za zastupanje u istom predmetu, potra`uje nagradu i tro{kove.

62. Zastupanje koje mu dodeli sud, advokatska komora ili drugi nadle`ni organ advokat mo`e da odbije samo ako je, izuzimaju}i pravilo 59. u krivi~nim predmetima, du`an da odbije zastupanje, ili ako postoje opravdani razlozi za odbijanje zastupanja propisani pravilom 58.6. ovog kodeksa .

63. Odluku o odbijanju zastupanja advokat treba da saop{ti i obrazlo`i bez odlaganja i da, ukoliko to stranka od njega tra`i, preporu~i drugog advokata u koga ima poverenja, osim ako zastupa suprotnu stranku ili ako razlog odbijanja va`i jednako za sve advokate .

64. U zajedni~koj advokatskoj kancelariji pravila 58.1, 58.7. i 61.1. podle`u oceni stru~nog kolegijuma ili drugog advokata kancelarije .

b) Potpisivanje i sadr`ina punomo}i

65. Advokat treba da nastoji da klijent li~no pred njim izjavi da mu svoj slu~aj poverava, iznese problem i potpi{e punomo}.

66. U opravdanim slu~ajevima izjava i potpis mogu se pribaviti posredstvom uobi~ajenih sredstava komunikacije ili posredstvom lica u koje, uz razumni oprez, i klijent i advokat imaju poverenja, uz uslov da verodostojnost izjave i potpisa advokat proveriti ~im okolnosti to dozvole.

67. Pre nego {to je klijent potpi{e, u punomo} treba da budu uneti podaci o advokatu, strankama, vrsti postupka, predmetu zastupanja, obimu ovla{enja i datumu potpisivanja.

68. Osim broja predmeta, imena drugog advokata koji je ovla{en za zamenjivanje i ispravljanja o~iglednih gre{aka u pisanju, u punomo} nije dozvoljeno naknadno uno{enje drugih podataka.

69. Izuzetno, u slu~aju da klijentu predstoji du`a odsutnost, ili postoje drugi opravdani razlozi, advokat mo`e da nepopunjenu punomo} klijentu da na potpis ili od klijenta primi poptisanu, uz uslov da su na~in i svrha upotrebe takve punomo}i predvi|eni pisanim nalogom klijenta, ili posebnim pisanim sporazumom advokata sa klijentom.

70. Punomo} ne sme da sadr`i neodre|ena ovla{enja, ovla{enja koja se ne odnose na predmet zastupanja, niti sporazume ili ugovore o nagradi.

g) Obaveze prema klijentu

71. Advokat treba da nastoji da stekne i sa~uva poverenje klijenta.

72. U prvom razgovoru, ili u toku priprema za zastupanje, advokat treba da uka`e klijentu:

1. na interes da otkrije pobude i ciljeve i da istinito i u potpunosti iznese ~injenice i dokaze;
2. na pravilo da je poverljivost iznesenih podataka za{ti}ena obavezom ~uvanja advokatske tajne;
3. na svoju ocenu ~injene i pravne sadr`ine predmeta;
4. na vrstu i osnovne osobine postupka koji }e biti primenjen;
5. na na~in obra~una i naplate i na ta~an ili pribli`an iznos nagrade i tro{kova;

73. Advokat je du`an :

1. da se prema svim klijentima i predmetima odnosi jednako savesno i stru~no;
2. da u zastupanju postupa bez nepotrebnog odugovla~enja;
3. da klijenta blagovremeno obavestava o svim bitnim promenama u predmetu , a na tra`enje klijenta i o svim pojedinostima;
4. da klijenta upozna sa promenama svojih pravnih i ~injene ocena;
5. da klijentu, na njegov zahtev, izuzev li~nih bele`aka i izvornih primeraka podnesaka koje je sam sa~inio, preda sve isprave, zapisnike, kopije ili prepise vlastitih podnesaka , druge podneske i odluke, bez obzira da li zastupanje traje ili je otkazano i da li nagrada i tro{kovi jesu ili nisu pla}eni;
6. da klijentu omogu}i uvid u Tarifu , uka`e mu na mogućnost da nagrada i tro{kovi, koje }e sud ili drugi nadle`ni organ odmeriti na teret suprotne stranke, budu manji od njegovog ra~una, i , kada klijent to tra`i, preda mu obra~un nagrade i tro{kova;
7. da klijente prima u vreme ozna~eno na advokatskoj kancelariji.

74. Kada to nala`u interesi klijenta i dozvoljavaju pravne pretpostavke advokat treba da nastoji da, pre pokretanja spora, slu~aj re{i na miran na~in, vansudskim putem .

75. Kao zastupnik, a posebno kao branilac okrivljenog koji se nalazi u pritvoru, advokat je du`an da bez odlaganja uka`e na sve povrede prava odbrane i druga kr{enja zakona na {tetu svog klijenta, nijednog trenutka ne pretpostavljaju}i njegovim interesima svoje odnose sa drugim advokatima, sudijama , tu`iocima i drugim u~esnicima u postupku .

76. Kod sastavljanja isprava i dvostranim pravnim poslovima advokat je zastupnik obe stranke i du`an je da savesno {titi njihove interese, bez obzira koja mu se od njih prva obratila i koja pla}a nagradu .

d) Nedopu{teni postupci

77. Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat :

1. prima nove klijente ili predmete u meri koja ugro`ava ispunjenje njegovih obaveza prema postoje}im klijentima i prema predmetima koji su u toku;
2. izla`e klijenta nepotrebnim izdacima, a naro~ito kada to ~ini predlaganjem suvi{nih ili nekoncentrisanih dokaza i bezrazlo`nim prouzrokovanjem odlaganja ili pove}avanja broja rasprava;
3. sa klijentom zaklju~uje ugovor o do`ivotnom izdr`avanju ili ugovor kojim od klijenta besteretno sti~e imovinu i imovinska prava;
4. iz svojih sredstava za klijenta pola`e jemstvo ili pla}a obezbe|enje, nov~anu kaznu , obe{te}enje, pau{alni iznos i tro{kove u postupku, osim ako to opravdavaju izuzetne i trenutne okolnosti, ili se radi o neznatnim iznosima, a ugled i plate`na sposobnost klijenta daju osnova za uverenje da se radi o kratkoro~noj pozajmici;
5. poistove}uje se sa svojim klijentom i njegovim interesom.

l) Otkazivanje zastupanja

78. Advokat ne sme iz neopravdanih razloga da otka`e zastupanje pre nego {to je postupak dovr{en i pre nego {to su, ukoliko za to ima osnova, iscrpeni redovni i vanredni pravni lekovi .

79. Opravdanim razlozima za otkaz zastupanja smatraju se isti oni razlozi zbog kojih je advokat mogao da odbije zastupanje, izuzev preoptere}enosti koju je sam prouzrokovao primanjem novih predmeta.

80. Advokat je du`an da otka`e zastupanje iz istih razloga zbog kojih je imao obavezu da se zastupanja ne prihvati, a ukoliko su mu ovi razlozi bili ili morali biti poznati i u vreme kada se zastupanja prihvatio, odgovoran je za posledice koje je klijent trpeo zbog njegovog zastupanja ili u periodu tog zastupanja .

81. Advokat ne sme da otka`e zastupanje u nepodesnom trenutku,osim ako postoje razlozi koji ga na to primoravaju.

82. U slu~aju otkaza zastupanja advokat je u obavezi, sve dok klijent ne obezbedi drugog zastupnika ili dok ne istekne najvi{e trideset dana, osim ako ga je klijent na nesumljiv na~in takve obaveze oslobodio, da preuzima sve one mere bez kojih bi klijent pretrpeo {tetu .

83. U krivičnim predmetima advokat ne sme da otkaze odbranu, i kada za to postoje opravdani razlozi, ako bi time položaj njegovog klijenta bio pogoršan, pa čak i ako postoji samo razumna sumnja da bi otkaz u sudu ili u javnosti mogao da bude protumačen kao izraz nepoverenja u okrivljenog i neslaganja sa načinom njegove odbrane, izuzev kada sam klijent zahteva otkaz zastupanja, javno omalovažava advokata, uporno odbija saradnju sa njim, postavlja mu nemoguće zahteve ili od njega traži da krši pozitivne propise i Kodeks, ili kada već ima drugog branioca.

84. I kada otkaze odbranu advokat treba da nastoji da to ne čini na način i u vreme koji bi klijenta izložili osudi javnosti ili pogoršanom položaju u postupku.

e) Rukovanje imovinskim vrednostima

85. Novac, hartije od vrednosti i druge imovinske vrednosti koje mu je klijent poverio, advokat je dužan:

1. da čuva sa posebnom brižljivošću na dovoljno bezbednom mestu ili deponuje na račun ili položaj u sef koji se otvara za drugoga u za to ovlašćenoj ustanovi, ukoliko od klijenta nije dobio drugačiji ili određen nalog;
2. da ne meša sa sopstvenom imovinom i ne raspolaže njima u svoje ime i za svoj račun;
3. da na vreme preda ili doznači ovlašćenom primaocu;
4. da bez odlaganja preda klijentu kada ovaj to zahteva, kada istekne određeni rok, ili kada nastupi ili izostane ugovoreni uslov.

86. Na način iz pravila 85. advokat je dužan da postupi i kada novac, hartije od vrednosti ili druge imovinske vrednosti od trećeg lica primi u ime, za račun i po ovlašćenju klijenta.

II. Advokatska tajna

a) Osnovno pravilo

87. Obaveza čuvanja advokatske tajne bitna je pretpostavka poverenja klijenta u advokata i nezavisnosti advokatske profesije.

b) Predmet tajne

88. Advokat je dužan da čuva kao tajnu sve što mu je klijent poverio ili što je tokom pripreme predmeta ili zastupanja na drugi način saznao ili pribavio, bilo da ga je sam klijent upozorio na poverljivost sadržaja, bilo da poverljivost sadržaja proizilazi iz prirode predmeta i brižljive ocene svih okolnosti.

89. U okvirima određenim u pravilu 88. advokatsku tajnu predstavljaju svi podaci koje advokat zna i svi spisi, predmeti, zapisi i depoziti koji se nalaze u

advokatskoj kancelariji, ili su , po odluci i pod nadzorom advokata, privremeno smešteni na drugo mesto.

90. Advokat je du`an da ~uva kao tajnu i poverljive podatke, spise, predmete, zapise i depozite koji se odnose na lice ~ijeg se zastupanja nije prihvatio, a saopšteni su mu ili predati u cilju zastupanja, kao i na lice koje je, nakon saopštavanja ili predaje, odustalo od namere da advokatu poveri zastupanje.

v) ^uvanje tajne

91. Advokat tajnu ~uva na taj na~in {to poverljive sadr`aje ~ini nedostupnim organima vlasti i tre}im licima, izuzev u opsegu, za svrhe i u odnosu na organe vlasti i tre}a lica, kojima su , u dogovoru sa klijentom, ovakvi sadr`aji namenjeni.

92. U cilju ~uvanja advokatske tajne advokat je du`an :

1. da na obavezu ~uvanja tajne upozori i li~no obave`e slu`benike i saradnike svoje kancelarije;

2. da u preno{enju poverljivih sadr`aja po{tanskim po{ilkama, telefonom, telefaksom, kompjuterom, ili na drugi posredan na~in, postupa sa razumnim oprezom i na najmanju meru svede mogu}nost da tajna bude otkrivena, bilo slu~ajno, bilo zloupotrebom sredstava komunikacije;

3. da u situaciji kada ima razloga da posumnja da se njegovi razgovori sa klijentom u zatvoru, pritvoru, ili na drugom mestu neovla}eno prislu{kuju, na to klijenta upozori i preporu~i mu da ne govori o onome {to `eli da sa~uva kao tajnu;

4. da li~no , ili posredstvom pouzdanog poverenika, nadzire sa~injenje prepisa, kopije ili snimka isprava koje su mu poverene ;

5. da originalne isprave, kao i njihove prepise, kopije, snimke i negative, na odgovaraju}i na~in obezbedi i ne predaje neovla}enim licima bez znanja i odobrenja klijenta;

6. da prepise i kopije sudskih spisa ne predaje na ~itanje, ili radi sa~injenja prepisa ili kopije, onome ko i sam nije ovla}en da ih ~ita, poseduje ili umno`ava;

7. da na poverljivost sadr`aja ili na posebnu obavezu u pogledu odre|enog sadr`aja, upozori lice kome je ovla}en da takav sadr`aj prenese;

8. da spise, koje vi{e nije du`an da ~uva, zbrine ili ukloni na na~in koji ne}e omogu}iti neovla}enim licima da saznaju njihov sadr`aj .

g) Otkrivanje tajne

93. Obaveza ~uvanja advokatske tajne postoji sve dok izno{enje poverljivog sadr`aja mo`e da povredi interese klijenta, ili dok ne nastupe okolnosti koje advokata osloba|aju takve obaveze, bez obzira da li je zastupanje u toku ili je prestalo .

94. Advokat je oslobo|en obaveze ~uvanja advokatske tajne :

1. kada mu klijent to na nesumljiv način dozvoli;
2. kada je to neophodno za sprežavanje izvršenja najavljenog krivog dela sa znatnom društvenom opasnošću;
3. kada je to neophodno za odbranu samog advokata ili njegovog saradnika.

95. O odluci da otkrije tajnu, ukoliko je oslobođen obaveze njenog šivanja, advokat prethodno treba da obavesti lice na koje se tajna odnosi, uvek kada priroda slušaja i konkretne okolnosti to dozvoljavaju, a moralni obziri preporušu.

96. Prilikom otkrivanja tajne advokat treba, u najvećoj mogućoj meri, da šteti ličnost na koju se tajna odnosi i da nastoji da otkriveni podaci ne dobiju veći publicitet nego što je neophodno za osnov i svrhu koji otkrivanje tajne šine dopuštenu.

d) Zabrana zloupotrebe tajne

97. Kada ne postoje uslovi za otkrivanje tajne, advokat ne sme poverljive podatke da upotrebi na štetu klijenta, niti , bez izričite dozvole klijenta , u vlastitu korist ili u korist trećeg lica.

98. Poverljive podatke, do kojih je došao u zastupanju pravnog lica ili druge organizacije, advokat ne sme da upotrebi na njihovu štetu, niti na štetu bilo kog njihovog zainteresovanog šlana, izuzev na štetu šlana protiv koga je zastupanje usmereno .

III. Advokatska kancelarija

a) Osnovno pravilo

99. Prostor, urešenje i oznašavanje advokatske kancelarije treba da odgovaraju znašaju i ugledu advokatske profesije .

b) Oznašavanje kancelarije

100. Tabla na zgradi, natpis na ulazu, pešat, posetnica i zaglavlje na štampanom materijalu, pomošu kojih advokat oznašava svoju kancelariju, radno vreme i sredstva saobrašanja sa klijentima i strankama, ne smeju oblikom, velišinom, obradom i celokupnim izgledom da odstupaju od profesionalnih standarda i civilizovanog našina predstavljanja, niti da stvaraju utisak nametljivosti, neukusa ili reklame .

101. Advokatska kancelarije ne sme da bude oznašena:

1. drugim nazivom osim imena advokata;

2. putokazom izvan unutrašnjosti zgrade, niti putokazom u unutrašnjosti zgrade koji bi predstavljao ponovljenu tablu, ili izazvao zabunu, ukoliko u istoj zgradi ima više od jednog advokata;
3. svetlosnim ili zvučnim uređajima;
4. tablom postavljenom upravno u odnosu na fasadu zgrade;
5. tablom penzionisanog ili umrlog advokata, ostavljenom uz tablu preuzimatelja kancelarije, ili na mestu na kome je bila kancelarija, u periodu dužem od godinu dana posle penzionisanja ili smrti;
6. stručnim ili akademskim zvanjem advokata, koje nije priznato u skladu sa zakonom i Statutom .

102. Zajednička advokatska kancelarija, ukoliko u njoj ima veći broj advokata , može da nosi naziv sa imenom samo jednog ili nekolicine, uz dodatak “i drugi“, ali tada imena svih advokata moraju biti navedena u natpisu na ulazu u kancelariju i u zaglavlju tampanog materijala kancelarije.

v) Oglašavanje promena

103. Otvaranje, preseljenje i preuzimanje kancelarije i udruživanje i prestanak udruživanja advokata, advokat može da oglasi u dnevnoj štampi, bez sadržaja i grafičkih rešenja kojima bi se stvarao utisak reklame, najviše dva puta u periodu od tri meseca posle nastupanja promene .

104. O promenama iz pravila 103. advokat može cirkularnim pismom da obavesti samo svoje klijente i saradnike, druge advokate, sudske veštace, pravosudne organe, organe uprave i stručna udruženja pravnika .

105. Advokat koji je preselio kancelariju, ili istupio iz zajedničke advokatske kancelarije, može na mestu na kome se nalazila kancelarija najduže šest meseci da ostavi belešku o novoj adresi .

g) Upotreba pečata

106. Advokat je ovlašćen i dužan da pečat svoje advokatske kancelarije upotrebljava samo za vlastitu advokatsku delatnost.

107. Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat :

1. podneske i isprave koje je sastavio ne overi pečatom svoje advokatske kancelarije;
2. uz pečat svoje advokatske kancelarije ne stavi svoj potpis, paraf ili faksimil, ili ne obezbedi da potpis ili paraf, s njegovim odobrenjem stavi njegov advokatski pripravnik;
3. pečat svoje advokatske kancelarije daje drugome na samostalnu upotrebu, ili pečat tuđe advokatske kancelarije koristi za svoje potrebe;

4. pe~at svoje advokatske kancelarije dr`i bez nadzora na mestu dostupnom licima koja nisu ovla}ena za upotrebu pe~ata;

5. dozvoljava svom slu`beniku ili pripravniku da pe~at advokatske kancelarije koristi bez njegovog znanja i odobrenja i bez odgovaraju}e kontrole podnesaka i isprava na kojima je pe~at otisnut;

6. koristi, ili drugome dozvoljava da koristi, pe~at svoje ili tu|e advokatske kancelarije, nakon {to su on ili advokat o ~ijem se pe~atu radi, brisani iz imenika advokata, ili za vreme dok im miruju advokatska prava i du`nosti .

IV. Nagrada i naknada tro{kova

a) Osnovno pravilo

108. Nagradu i naknadu tro{kova za svoj rad advokat obra~unava i napla}uje u novcu, prema propisanoj Tarifi .

b) Nedopu{teni sporazumi i postupci

109. Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat :

1. umesto nagrade ugovara potpuno ili delimi~no preuzimanje spornog prava ~ije mu je zastupanje povereno, odnosno ugovara i prima kao svoju nagradu deo nov~anog iznosa ili druge vrednosti, koji bi, po odluci suda, drugog organa ili organizacije, u predmetu u kome zastupa, trebalo da pripadnu njegovom klijentu, ili za koje je zahtev suprotne stranke odbijen (pactum de ljuota litis);

2. unapred i nezavisno od poznavanja imovinskih prilika i plate`nih sposobnosti klijenta, odobrava ili ugovara besplatno zastupanje, nagradu i naknadu tro{kova ni`u od propisane Tarifom , ili drugu vrstu popusta;

3. zaklju~uje ugovor o nagradi iskori}avaju}i te`ak polo`aj klijenta, ili zloupotrebljavaju}i vlastitu ulogu zastupnika da bi polo`aj klijenta neistinito predstavio te{kim ili te`im nego {to jeste;

4. sa klijentom ugovara i od njega prima nagradu za odbranu po slu`benoj du`nosti, ili za zastupanje siroma{nih po odluci advokatske komore;

5. od klijenta tra`i ili prima nagradu i naknadu tro{kova koji ne slu`e dopu{tenim svrhama;

6. bez znanja i odobrenja klijenta, dok je zastupanje u toku, prima nagradu i naknadu tro{kova od tre}eg lica.

v) Dopu{tena odstupanja

110. Nije u suprotnosti sa pravilima Kodeksa kada advokat:

1. iz obzira prema imovinskim prilikama klijenta naplatu nagrade prilagodi njegovim plate`nim sposobnostima, bilo tako {to }e prihvatiti isplatu u

delimi~nom iznosu ili po okon~anju postupka, bilo tako {to }e se, ukoliko se klijent nalazi u izrazitom siroma{tvu, nagrade odre}i;

2. sa klijentom slobodno ugovori nagradu, ukoliko za zastupanje odre|ene vrste i slo`enosti nagrada u Tarifi nije uop{te ili nije na jasan na~in propisana;

3. ugovorenu nagradu ve`e za uspe{an ishod zastupanja, ukoliko to odgovara prirodi slu~aja, ne ugro`ava njegovu nezavisnost i nije suprotno zabrani iz pravila 109.1;

4. ne tra`i nagradu za zastupanje drugog advokata, ili supru`nika, dece ili roditelja pokojnog advokata;

5. primi neugovorenu nagradu, koju mu ponudi klijent, ili drugo lice sa znanjem i odobrenjem klijenta dok je postupak u toku, a i bez znanja klijenta kada je postupak zavr{en, ukoliko ih sam na to nije naveo, ukoliko drugo lice nije suprotna stranka ili neko ko je podr`avao suprotnu stranku, ukoliko je nagrada u srazmeri sa obimom, vrstom i rezultatom rada i sa imovinskim prilikama lica koje je daje i ukoliko sa drugim licem, bez znanja klijenta, nije ugovorena subrogacija;

6. izuzetno , umesto nagrade i naknade tro{kova u novcu, u cilju namirenja potra`ivanja, od klijenta primi vrednosti druge vrste, pod uslovom da mu sam klijent ponudi ovakav na~in razdu`enja, da predate vrednosti nisu potcenjene i da zamena ispunjenja ne sadr`i elemente iskori{avanja te{kog polo`aja klijenta i ne naru{ava ugled advokature.

111. Odluku da postupi na jedan od na~ina iz pravila 110.1. i 110.4. advokat ne sme da donese olako, bez neophodnih provera, niti sa ciljem da postigne poslovni presti`, pribegne neloyalnoj konkurenciji, ili izazove utisak reklame .

112. Ugovorena nagrada treba da bude primerena vrsti i obimu rada, a sporazum o njoj treba da bude sa~injen u pisanom obliku.

g) Pau{alna nagrada

113. Advokat mo`e da za stalnu savetodavnu pomo} ugovori pau{alnu nagradu, u visini koja je primerena vrsti i obimu njegovih obaveza .

d) Predujam

114. Advokat ima pravo na predujam nagrade i tro{kova za svoj rad i naknade i tro{kova za rad drugoga za koji li~no jam~i .

115. Advokat ima pravo da, izuzetno, umesto predujma u novcu, ugovori obezbe|enje druge vrste, pod uslovom da je ugovor pravno dopu{ten i da se njime ne ograni~ava poslovna delatnost klijenta.

|) Naplata

116. Naplati nagrade i troškova advokat ne treba da pristupa na mestu i na način koji je narušiti ugled advokature i njegov vlastiti ugled.

117. Pre nego što protiv klijenta pokrene postupak pred sudom radi naplate nagrade i troškova, poželjno je da advokat pismeno upozori klijenta i ostavi mu primeren rok za ispunjenje obaveze, a u sporu ne treba da nastupa sa revanšističkim pobudama i da klijenta izlaže novim nepotrebnim izdacima.

118. Nenaplaćenu nagradu i troškove advokat ne treba da ustupa, niti da njihovu naplatu poverava licu koje se bavi naplatom potraživanja.

V. Međusobni odnosi advokata

a) Osnovno pravilo

119. Međusobni odnos advokata treba da izražava uvažavanje same advokatske profesije.

b) Međusobno uvažavanje

120. Obaveza da sa drugim advokatima uspostavlja i održava dobre kolegijalne odnose nalaže advokatu :

1. da se prema drugom advokatu ophodi učtivo, bez omalovažavanja, izvrgavanja podsmehu, ogovaranja, vređanja, ili drugog napada na ličnost;
2. da drugog advokata ne poistovetjuje sa njegovim klijentom;
3. da na raspravama ne prekida niti na drugi način ometa drugog advokata, osim u granicama propisanim pravilima postupka;
4. da bez odlaganja odgovori na slušbeno obražanje drugog advokata;
5. da ne odbija prijem dostava koje mu upućuje drugi advokat;
6. da se pridržava vremena dogovorenog za poslovni sastanak sa drugim advokatom;
7. da o molbi za odlaganje ili pomeranje početka ročišta, uvek kada je to moguće, obavesti drugog advokata koji zastupa u istom postupku;
8. da ne koristi procesne mogućnosti na štetu suprotne stranke, izuzev onih koje nekorišćenje bi imalo prekluzivne posledice za osnovno pravo ili pravno sredstvo njegovog klijenta, ukoliko je drugi advokat najavio zastupanje suprotne stranke i ukoliko zna da postoje opravdani razlozi koji su drugog advokata sprečili da pristupi na ročište;
9. da ne stupa u razgovore i pregovore sa suprotnom strankom bez znanja i odobrenja njenog advokata, osim ako se na drugi način ne može izbeći nastupanje docnje;
10. da o slušbenom kontaktu, koji je na bilo kakav način ostvario sa suprotnom strankom, bez odlaganja obavesti advokata koji tu stranku zastupa;
11. da se, ako je pošteđu mlađi, predstavi pošteđu starijem advokatu;
12. da bez dogovora sa drugim advokatom ne navodi na odlazak i ne odvodi njegove slušbenike i saradnike;

13. da pote{ko}e u vo|enju predmeta i neuspeh u bilo kojoj pravnoj stvari ne pravda pripisivanjem upotrebe nedozvoljenih sredstava advokatu suprotne stranke, niti da podr`ava takvo uverenje svog klijenta, osim ako on ili njegov klijent raspola`u dokazima koji bi ih obavezivali na podno{enje krivi~ne ili disciplinske prijave.

121. Ukoliko su kolegijalni obziri u suprotnosti sa interesima klijenta, interesi klijenta imaju prednost .

v) Profesionalna saradnja

122. Obaveza da sa drugim advokatima uspostavlja i odr`ava dobru profesionalnu saradnju, nala`e advokatu :

1. da prihvati zamenjivanje advokata koji to od njega tra`i, ili da, ako je iz opravdanih razloga spre~en, a nema vremena da obavesti kolegu i da ovaj pronalje drugog zamenika, sam izabere drugog advokata i prepusti mu zamenu, ili preduzme druge mere koje bi otklonile posledice propu{tanja procesne radnje za koju je zamena tra`ena;

2. da o rezultatima zamene bez odlaganja obavesti advokata koji je zamenu tra`io;

3. da advokatu , od koga tra`i zamenu, na vreme dostavi punomo}, neophodne podatke i uputstva;

4. da za zamenu i drugu pomo} koju je tra`io li~no jam~i u pogledu isplate nagrade i tro{kova;

5. da u pru`anju pomo}i inostranom advokatu vodi ra~una da je odgovoran za savete i tuma~enja koje daje, da prihvati samo takve slu~ajeve koje je u stanju da obradi stru~no, bez odugovla~enja i preporu~ljivo je na jeziku na kome mu se strani kolega obratio, ili da , u situaciji opisanoj u ta~ki 1. ovog pravila, uz pove}anu odgovornost za izbor, izabere i preporu~i advokata .

123. Interesi profesionalne saradnje i kolegijalnosti preporu~uju advokatu:

1. da sa drugim advokatom razmenjuje stru~na znanja i mi{ljenja;

2. da drugom advokatu pru`i zatra`enu stru~nu pomo}, osim ako ova znatno prelazi meru uobi~ajene razmene znanja i mi{ljenja, ili ako bi bila na {tetu interesa klijenta;

3. da za zamenjivanje drugog advokata, osim u slu~aju druga~ijeg dogovora, ne tra`i vi{e od polovine nagrade propisane Tarifom .

g) Zajedni~ko zastupanje

124. Interesi profesionalnosti i kolegijalnosti i pravo klijenta da u istoj stvari ima vi{e od jednog zastupnika, nala`u advokatu :

1. da ne spre~ava klijenta u nameri da, pored njega, za zastupanje ovlasti i drugog advokata;

2. da pre nego što se prihvati zastupanja stranke, koja, uz advokata koji je zastupa, u istoj stvari `eli da `ovlasti i njega, o tome obavesti kolegu koji ve} ima punomo} i sa njim poku}a da usaglasi stavove o organizaciji i pravnim osnovama zastupanja;

3. da u zajedni~kom zastupanju , sa drugim advokatom ili advokatima stalno usagla}ava shvatanja, dogovara podelu posla i nastoji da u odnosima sa klijentom, zastupnikom suprotne stranke, sudom i drugim organima i organizacijama, nastupa kao uskla|en, me|usobno dobro obave}ten i u svoje `stavove uveren stru~ni tim.

d) Preuzimanje zastupanja

125. Kada mu se za preuzimanje zastupanja obrati stranka koju u istoj stvari jo{ uvek zastupa drugi advokat, advokat je du`an :

1. da odbije razmatranje predmeta i preuzimanje zastupanja i obavesti stranku o razlozima zbog kojih to ~ini;

2. da ne ocenjuje rad svog kolega;

3. da kolegu obavesti o razgovoru sa strankom, izuzev ako se stranka naknadno opredeli samo za savetovanje i ako izjavi da o savetovanju ne `eli da obavesti svog zastupnika.

126. Kada mu se za preuzimanje zastupanja obrati stranka koja tvrdi da je u istoj stvari vi{e ne zastupa drugi advokat, advokat je du`an:

1. da se , pre nego što zastupanje prihvati, na pouzdan na~in uveri da je prethodno zastupanje prestalo i da za isto stranka dotada{njem advokatu ne duguje nagradu i tro{kove;

2. da o preuzetom zastupanju obavesti kolegu ~ije je zastupanje prestalo.

127. Kada mu se stranka, koju u istoj stvari zastupa drugi advokat , obrati samo za savetovanje, advokat je du`an da se ograni~i na razmatranje ~injeh i pravnih pitanja, a uzdr`i od ocene rada svog kolega .

|) Re{avanje sporova

128. Obaveza da osujeti ili otkloni sporove i poreme}ene odnose sa drugim advokatom, nala`u advokatu:

1. da poreme}ene odnose nastoji da popravi;

2. da ne dozvoli da poreme}eni odnosi do|u do izra`aja pred sudom i drugim organom ili organizacijom pred kojima zastupa , ili da zbog njih pomo}, koju treba da pru`i svom klijentu, na bilo koji na~in bude ograni~ena ili uskra}ena;

3. da li~ne sporne odnose ili sporne odnose svog klijenta sa drugim advokatom, pre obra}anja sudu ili drugom nadle`nom organu, poku}a da re{i na miran

na~in, osim ako preti opasnost od nastupanja zastarelosti, ili ako bi to o~igledno bilo na {tetu njegovog vlastitog ugleda i dostojanstva;

4. da uvek kada to dopu{taju okolnosti, odmereno i obrazrivo, bez prisustva tre}ih lica, uka`e kolegi na postupke koji su suprotni zakonu, Statutu ili Kodeksu;

5. da disciplinsku ili drugu prijavu protiv kolege podnese samo ako poku{aji i ukazivanja iz ta~ke 3. i 4. ovog pravila nisu dali rezultata, ili ako je kr{enje zakona, Statuta i Kodeksa tako ozbiljno, o~igledno, bezobzirno ili istrajno, da njegove posledice ne trpe odlaganje, niti bi mirnim putem, ili bilo kakvim dobronamernim ukazivanjem, mogle biti otklonjene.

e) Zajedni~ka advokatska kancelarija

129. Dva ili vi{e advokata mogu raditi u istoj kancelariji samo ako pripadaju istoj zajedni~koj advokatskoj kancelariji.

130. Pripadnost zajedni~koj advokatskoj kancelariji ne isklju~uje primenu pravila Kodeksa, niti mogu}nost da advokat tra`i da bude oslobo|en zadataka koje smatra suprotnim svojoj savesti ili {tetnim za svoju nezavisnost.

131. Nezavisnost i samostalnost advokata, koji je ~lan zajedni~ke advokatske kancelarije, mogu biti ograni~eni samo: ugovorenim uslovima rada, u pravu na prihvatanje li~ne klijentele, i u pravu na samostalno prihvatanje, odbijanje i otkazivanje zastupanja, ukoliko se ne radi o li~noj klijenteli.

132. U zajedni~koj advokatskoj kancelariji advokat je du`an da u najve}oj mogu}oj meri uva`ava pravna shvatanja stru~nog kolegijuma ili ve}ine advokata, da u pogledu organizacije rada, me|usobnih nesuglasica i odnosa prema klijentima i tre}im licima posebno pazi da postupa u skladu sa pravilima 124.3. i 128.2. i da ne istupa iz kancelarije u vreme i na na~in koji bi kancelariji pri~inili {tetu ili povredili interese klijenata.

133. Odgovornost advokata, propisana unutra{njim pravilima zajedni~ke advokatske kancelarije, ne isklju~uje odgovornost koja proizilazi iz povrede pravila Kodeksa.

VI. Advokat i advokatska komora

a) Osnovno pravilo

134. Advokatska komora je sredi{te za{tite advokatske profesije i ostvarivanja statusnih prava advokata.

b) Obaveze advokata

135. U odnosu prema advokatskoj komori, advokat je du`an :

1. da se ophodi sa pristojno{u i sa uva`avanjem njenog ugleda, autonomije i integriteta;

2. da poštuje i izvršava odluke njenih organa;
3. da blagovremeno i u potpunosti ispunjava svoje materijalne obaveze;
4. da blagovremeno prijavi sve promene i pravne poslove, koji podle u njenoj evidenciji i kontroli;
5. da se odazove na poziv, dođe na razgovor i bez odlaganja odgovori na pismeno obrađanje njenih nadležnih organa;
6. da u služenom saobraćanju iznosi istinite podatke;
7. da dostavi tražene isprave i pruži tražena objašnjenja, osim ako bi time povredio obavezu šivanja advokatske tajne;
8. da položaj u njenim organima i radnim telima ne koristi u svrhu reklame, a obaveze koje iz tog položaja proizilaze izvršava savesno, stručno i blagovremeno.

136. Advokat treba da učestvuje u radu Skupštine i drugih otvorenih sastanaka u advokatskoj komori, da bez opravdanog razloga ne odbija izbor i imenovanje u organe i radna tela advokatske komore i da, svojim predlozima i drugim vidovima saradnje, doprinosi ostvarivanju ciljeva i zadataka advokatske komore.

137. Pravila koja važe za odnos i obaveze advokata prema advokatskoj komori, primenjuju se i na druge oblike organizovanja advokata koje je odobrila advokatska komora.

VII. Advokat, sud i drugi organi vlasti

a) Osnovno pravilo

138. Odnosom prema sudu i drugim organima vlasti advokat izražava uvažavanje načela zakonitosti i uvažavanje sopstvenog poziva, kao ravnopravnog šinoca pravosuđa.

b) Međusobno uvažavanje

139. Prema sudu i drugim organima vlasti advokat treba da se ophodi odmereno i uljudno, nastojeći da obezbedi isto takvo ophođenje svog klijenta, kao i predstavnika ovih organa prema sebi i svom klijentu.

140. Uvažavanje suda i drugih organa vlasti advokat ispoljava, između ostalog, i načinom na koji se na raspravama i u služenim kontaktima izražava, ponaša i odeva.

141. U podnescima i usmenim izlaganjima advokat treba da bude jasan, sažet, umesan, logičan i ubedljiv, a kritika koju upućuje sudu i drugim organima vlasti ne sme da bude saopštena na uvredljiv, podrugljiv ili potcenjivački način.

v) Zabrana zloupotrebe

142. Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat :

1. uti~e na tok postupka i odluku suda i drugih organa vlasti neprofesionalnim sredstvima, tako {to se obra}a ustanovama i licima koji se ne smeju uplitati u raspravljanje i odlu~ivanje, ili {to na drugi na~in ~ini ili podsti~e nedozvoljene pritiske;

2. li~ne prijateljske odnose sa sudijama i drugim predstavnicima organa vlasti ispoljava pred klijentom, suprotnom strankom i njenim zastupnikom, ili pred ovim licima stvara privid takvih odnosa;

3. pred klijentom, suprotnom strankom ili njenim zastupnikom, uo~i rasprave ulazi u sudnicu pre nego {to je prozvan, ili se, posle zavr{etka rasprave, u sudnici zadr`ava i nakon izlaska ovih lica;

4. nepovoljan tok i ishod postupka pravda pripisivanjem korupcije i drugih vidova zloupotrebe sudijama i drugim predstavnicima organa vlasti, ili podr`ava takvo uverenje svog klijenta, osim ako on ili njegov klijent raspola`u dokazima koji bi ih obavezivali na podno{enje krivi~ne ili disciplinske prijave;

5. zloupotrebljava ulogu branioca da bi svom klijentu, ili posredstvom svog klijenta, koji je u pritvoru ili na izdr`avanju kazne, drugim pritvorenicima ili zatvorenicima kri{om doturao pisma, poruke i predmete koji ina~e podle`u kontroli, ili je njihovo posedovanje zabranjeno;

6. pribegava procesnim zloupotrebama, a naro~ito izno{enju neistinitih podataka i dokaza .

VIII. Advokat i advokatski pripravnik

a) Osnovno pravilo

143. U interesu advokature je obuka advokatskih pripravnika za advokatsku profesiju i za druga zvanja u pravosu|u .

b) Obaveze advokata

144. Kada za to ima potrebe i mogu}nosti advokat treba da primi diplomiranog pravnika na advokatsko-pripravni~ki rad .

145. Advokat je du`an :

1. da pripravnika osposobi za samostalno obavljanje advokatske profesije i drugih zvanja u pravosu|u, tako {to }e mu preneti sva potrebna znanja i iskustva, poveriti mu ve`bu u {to raznovrsnijim postupcima i predmetima i posvetiti punu pa`nju njegovoj obuci nadziru}i, ispravljaju}i i usmeravaju}i njegov rad;

2. da pripravnika uputi na upoznavanje sadr`aja Statuta i Kodeksa;

3. da pripravnika, koga prima na rad, prijavi advokatskoj komori i drugim nadle`nim organima, a da ne prima i prijavljuje pripravnika za koga zna da }e njegov rad biti prividan, ili da ne}e biti stalan;

4. da pripravnika nagra|uje u skladu sa zakonom i ugovorom;

5. da pripravniku omogu}i uslove rada u skladu sa zakonom i ugovorom i ne iskori{ava ga za poslove koji nisu u vezi sa pripravni~kom ve`bom;

6. da omogući pripravniku dovoljno slobodnog vremena za pripremu pravosudnog ispita;

7. da sa pripravnikom ne zaključuje ugovore o podeli dobiti, ili ugovore o ortakluku;

8. da se prema pripravniku drugog advokata, kako na raspravi kada zastupaju suprotne stranke, tako i izvan rasprave, ophodi sa pedagoškim taktom i ne zloupotrebljava njegovo neiskustvo i nedovoljno znanje .

v) Obaveze pripravnika

146. Advokatski pripravnik je dužan :

1. da se prema advokatu kod koga radi ophodi sa uvažavanjem i da se pridržava njegovih uputstava i naloga, osim ako su suprotni zakonu , Statutu i Kodeksu;

2. da upozna sadržaj Statuta i Kodeksa i pridržava se njihovih odredaba i pravila;

3. da pripravniku veću iskoristi za što potpunije sticanje znanja i iskustva i da nastoji da se što bolje osposobi za samostalan rad;

4. da svoj rad obavlja stvarno i stalno i da se, u isto vreme, ne bavi drugim poslom u vidu zanimanja;

5. da ne prima vlastite klijente i ne vodi vlastite predmete;

6. da se u prvom služenom susretu predstavi drugim advokatima, sudijama i drugim predstavnicima organa vlasti .

IX. Advokat i suprotna stranka

a) Osnovno pravilo

147. Advokat treba da uvažava pretpostavku da suprotna stranka nastupa sa jednakim osećajem pravičnosti i sa jednakom uverenosti u svoja prava, kao i njegov klijent.

b) Odnos prema suprotnoj stranci

148. Prema suprotnoj stranci advokat je dužan da se ophodi odmereno i umereno, ali ne i kolebljivo, popustljivo i na četinu odlučnog zastupanja interesa svog klijenta .

149. Suprotno je pravilima Kodeksa kada advokat :

1. iskorišćava neukost , zabludu, ili zaplašenost suprotne stranke, pogotovo kada ova nema zastupnika, da bi za svog klijenta postigao neopravdani uspeh;

2. prema suprotnoj stranci upotrebljava pretnju ili prinudu, ili joj bez osnova nagoveštava štetne posledice;
3. suprotnu stranku izaziva i podstiče na nedopušteno ponašanje;
4. stupa u razgovore i pregovore sa suprotnom strankom bez znanja svog klijenta, ili na način opisan u pravilu 120.9.;
5. povodom neodmerenih i nepristojnih izjava, koje je suprotna stranka dala o njemu i njegovom klijentu u uzbuđenju izazvanom na raspravi, podstiče svog klijenta na krivično gonjenje ili sam pribegava krivičnom gonjenju, osim ako je to neophodno da bi se obezbedio interes klijenta.

G. PRELAZNA I ZAVRŠNA PRAVILA

150. U disciplinskim predmetima koji nisu pravosudno okončani pravila ovog kodeksa primenjivaće se samo ukoliko su povoljnija za advokata protiv koga se vodi disciplinski postupak .

151. Ovaj kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Advokatske komore Jugoslavije u Beogradu .

Broj: 1/1-99
U Beogradu, 16. januara 1999.
ADVOKATSKA KOMORA JUGOSLAVIJE

PREDSEDNIK
ADVOKATSKE KOMORE JUGOSLAVIJE

adv. Tomislav [. Dedi} , s.r.

Ovaj kodeks objavljen je na oglasnoj tabli Advokatske komore Jugoslavije 06. aprila 1999. i stupa na pravnu snagu 14. aprila 1999.

ZAMENIK PREDSEDNIKA
ADVOKATSKE KOMORE JUGOSLAVIJE

adv. Milan Vujin, s.r.